

КЭЭ БИР ЭЛ АРАЛЫК ТАШУУЛАР ЭРЕЖЕЛЕРИН УНИФИКАЦИЯЛОО ҮЧҮН КОНВЕНЦИЯСЫ (Монреаль, 28-май, 1999-жыл)

Ушул Конвенциянын катышуучу-Мамлекеттери,

- Эл аралык ташууларына тийиштүү кээ бир эрежелерди бириктирилиши үчүн Макулдашуунун кыйла салымын жана 1929-жылдын 12 октябрында кол коюлган, мындан ары "Варшава Конвенциясы" деп аталат, жана учурда башка тийиштүү документтерди жеке эл аралык аба мыйзамын таанып;

- Варшава Конвенциясына жана аны менен байланышкан документтерди жаңылоо жана бекемдөө зарыл экендигин моюнга алып,

- толук ордун толтуруу укугу боюнча эл аралык аба транспорт жана акыйкат ордун толтуруу үчүн муктаж керектөөчүлөрдүн кызыкчылыктарын коргоо маанилүүлүгүн таанып,

- 7-декабрда, 1944-жылдын Чикагодо кылган тартип эл аралык аба транспортун өнүктүрүүнүн жана жүргүнчүлөрдүн Эл аралык граждандык авиация жөнүндөгү Конвенциясынын негизинде жана милдеттерине ылайык багажды жана жүктөрдү, анын туура экендигин кайрадан ырастап,

- жамааттык мамлекет жаңы Конвенциянын түрүндө аба менен эл аралык ташууну жөнгө салуучу айрым эрежелерди андан ары шайкеш келтирүү жана ыктуу жүргүзүү боюнча иш-чаралардын кызыкчылыктарынын бирдей салмактуулукка жетишүү абдан жетиштүү каражаттар болгондо, төмөнкүлөр жөнүндө макулдашты деп ишенет:

I бөлүм ЖАЛПЫ ЖОБОЛОРУ

1-берене

Колдонуу чөйрөсү

1. Бул Макулдашуу сыйлык акыга учууну аткарган адамдар, багажды же жүктү бардык эл аралык ташуу үчүн колдонулат. Бул аба транспорттук ишкана аткарган учак менен акысыз ташууга да бирдей тиешелүү.

2. Бул Макулдашуунун маанисинде эл аралык ташуу партиялардын, кетүүсүнө жана көздөгөн жерине карабастан, ташуу же ашыкча ташуу үзүлүп, жок болуп же жокпу, эки мамлекеттердин аймагында турган же жайгашканына ылайык, ар кандай ташууну билдирет - катышуучуларынын аймагында да, ошол эле учурда эгерде мамлекет мамлекет эмес болсо да, башка мамлекеттин аймагында орун токтотууга макул партиясы - мүчөсү ошол эле мамлекеттин аймагында эки чекиттин ортосундагы мындай токтотууга макул болгон жок. Унаа - партиянын эл аралык ушул Макулдашуунун мааниде эмес деп эсептелинет.

3. Ушул Макулдашуунун колдонуу боюнча бир нече кийинки булактарына, деп тарабынан жүзөгө ашырылуу үчүн Ташуу, бир толук ташуу Эгерде ага карабастан, ал бир келишим же контракттардын катар түрүндө макулдашылган болгонуна карабастан, бир иш катары тараптар тарабынан эсептелип келген, жана ал толугу менен ишке ашыра турган бир же бир нече контракттар гана болот, анткени, анын эл аралык мүнөзүн жоготуу ошол эле мамлекеттин аймагында.

4. Бул жыйын шарттары, анда баяндалган менен, V бөлүмдө айтылгандай, ташуу менен шартталган.

2-берене

мамлекет тарабынан аткарылган ташуулар жана почта аркылуу жөнөтүлгөн ташуулар

1. Бул Макулдашуу 1-беренедө каралган Мамлекет, же айтылган шарттарга жооп берген мамлекеттик мыйзам боюнча башка юридикалык жактар тарабынан жүзөгө ашырылуучу ташуу үчүн колдонулат.

2. почта ташуучу гана алып жүрүүчүлөрдү жана почталык башкаруу мамилелеринде колдонулуучу эрежелерге ылайык тийиштүү почта башкаруусу жоопкерчилик тартат.

3. Ушул берененин 2-пунктунда каралгандан башка учурларда ушул Макулдашуунун жоболору почта жиберүүлөрү ташууга карата колдонулбайт.

II бөлүм.

ЖҮРГҮНЧҮЛӨРДҮ, ЖОЛ ЖҮКТӨРДҮ ЖАНА ЖҮКТӨРДҮ ТАШУУГА ТИЙИШТҮҮ МИЛДЕТТЕНМЕЛЕРИ ЖАНА ДОКУМЕНТАЦИЯЛАРЫ

3-берене, жүргүнчүлөр жана жол жүк

1. Жүргүнчүлөрдү ташуу-жылы түзгөн, ташуу жеке же жамааттык документтери берилет:
  - а) чыга турган жерин жана жетүү жерлерин көрсөтүү;
  - б) чыга турган жерлери бир мамлекеттин аймагында болсо - бир катышуучусу жана бир же бир нече башка мамлекеттин аймагында болгон жерлерди токтотууга макул, жок эле дегенде, бир, мисалы, токтотуучу жери.
2. ордуна 1-пунктунда көрсөтүлгөн документ, ушул тапта аталган рекорддук маалыматтарды сактоонун башка ар кандай ыкмаларды колдонууга болот. мисалы, башка каражаттары колдонулат, анда ташуучу жүргүнчүнү ушундай жол менен сакталган маалымат салуу жөнүндө жазуу жүзүндө арыз киргизүү сунушталат.
3. ташуучу жүргүнчүнү текшерилген багаж ар бир бир жүктү аныктоо теги берет.
4. жүргүнчү ушул Макулдашуунун өтүнмө болгон учурда ал бул жөнүндө жазуу жүзүндөгү эскертүү берилген, ал жетекчи жана өлүмгө же дене жаракатына жана багажды жана тез жок кылуу, жоголуп кетүү же бузулуу учурунда адамга ташуучулардын жоопкерчилигин чектеши мүмкүн.
5. Мурунку пункттун жоболорун аткарбоо ташуу келишими бар экенин же негиздүүлүгүн, тиешелүү болбойт деп жоопкерчилик чектөөгө байланыштуу, анын ичинде ушул Макулдашуунун эрежелери бирок тийиш.

4-берене, Жүк

1. жүк ташууда аба жүктүк накладнойу берилет.
2. ордуна аба накладнойдун ташуусун жазып сактап, башка ар кандай ыкмаларды колдонууга болот. жөнөтүүчүнүн арызы боюнча, сиз, ташуучу катары, мисалы, башка жолдор аркылуу колдоо болсо, мисалы, башка каражаттар менен сактап протоколунда камтылган маалыматтардын жүктүн жана жеткиликтүүлүгүн аныктоо уруксат жүк үчүн документ берет.

5-берене,

**аба жүк накладною же аба жүк накладноюнун квитанциясынын мазмуну
төмөндөгүнү камтыйт:**

- а) чыга турган жер жерлерин көрсөтүү;
- б) чыга турган жер жерлери бир мамлекеттин аймагында болсо - катышуучусу жана бир же бир нече башка мамлекеттин, мисалы, жок дегенде, бир токтобой жерге көрсөткүчү аймагында болгон жерлерди токтотууга макул болду; жана
- с) жүктүн салмагы.

6-берене,

жүктүн мүнөзүнө тийиштүү документ

зарыл болгон учурда (**сактоо**) жөнөтүүчүдөн бажы, укук коргоо органдарынын жана башка мамлекеттик бийлик органдары тарабынан белгиленген тартипте, ылайык жүктү мүнөзүн көрсөткөн документ тапшыруу үчүн талап кылынышы мүмкүн. Бул жобо, анын милдеттери, милдеттери жана жоопкерчиликтери, келип чыккан ташуучуга үчүн жараткан.

7-берене, Авиажүктүк накладнойдун сыпатталышы

1. аба коштомо үч түпнускалуу бөлүктөрүндө жөнөтүүчү тарабынан жүзөгө ашырылат.
2. биринчи бөлүгүнө "ташуучунун үчүн" деген белги коюлат, ал эми жөнөтүүчү тарабынан кол коюлган. экинчи бөлүгү "алуучу үчүн" белгиленген жана жөнөтүүчү жана

ташуучу тарабынан кол коюлат. үчтөн бир бөлүгү жүк жөнөтүүчү алынат жана аны өткөргөн ташуучу тарабынан кол коюлат.

3. Жүк ташуучу жана жөнөтүүчү кол басма же мөөрү болот.

4. Эгерде, жөнөтүүчүнүн арызы боюнча, аба коштомо ташуучу, жүк ташуучу, тескерисинче далилдөө чейин, эки жөнөтүүчүнүн атынан, деп жатат.

8-берене,

бир нече орундуу ташуу үчүн документтер

Эгерде бирден көп болсо:

- а) жүк ташуучу өзүнчө сарптоолору үчүн башка тараптан талап кылууга укуктуу;
- б) жөнөтүүчү жеке жүктү алууга чыгарууга алып жүрүүчүнү талап кылууга укугу бар, 4 берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн башка каражаттарды пайдаланып жатканда,

9-берене,

Документтерге болгон талаптарды сактабаганда

Беренелердин жоболорун аткарбоо 4-8 беренелериндеги жоопкерчиликти чектөөгө байланыштуу, анын ичинде ушул Макулдашуунун эрежелерин эске Бирок, ташуу келишими бар экенин же жараксыз, эч кандай таасир тийгизбейт.

10-берене,

документтерде маалыматтардын тууралыгы үчүн жоопкерчилик

1. Жөнөтүүчү тарап аба транспорттук коштомого ал тарабынан же анын атынан же каралган жүк ташуучунун же анын атынан жасалган буюмдарын тиешелүү маселелер жана отчеттуулуктун тууралыгы үчүн жооптуу жүк алган киргизилет же башка каражаттар менен сактап жазуу киргизүү үчүн 2-пунктунда көрсөтүлгөн 4-берене Жогорудагы камсыз кылуу, ошондой эле жөнөтүүчүнүн атынан иш жүргүзгөн адам учурда колдонулат, ал да (**агент**) ташуучунун өкүлү.

2. жөнөтүүчү аны же жиберүүчү тарабынан же анын атынан берилүүгө маалыматтардын жана отчеттуулукту башаламандык, адаган же толук улам, ташуучу жоопкерчилик кимге ар кандай башка жак тарабынан тарткан зыяндын ордун ташуучу үчүн жоопкерчилик тартат.

3. Ушул берененин 1 жана 2-пункттарында каралган учурларды эске албаганда, ташуучу тарабынан же анын атынан жасалган маалыматтардын жана отчеттуулукту башаламандык, адаган же толук улам жүк жөнөтүүчү, жоопкерчилик кимге аны тарткан бардык зыяндын же кандайдыр бир башка жактын каршы тарапты ордун толтурууга милдеттүү жүк алган же 4-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн башка каражаттар менен сактап жазылган.

11-берене,

Документтердин далил күчү

1. аба коштомо же тескерисинче далилдери менен жүктөрдү кабыл алуу, келишим үчүн осуят, буюмдар алынат жана ташуунун шарттары, анда сөз болгон эмес.

2. салмагы, өлчөмдө жана жүк сырткы оромосуна аба транспорттук коштомого же жүк келип түшкөн ар кандай сөздөр, ошондой эле жерлердин саны, тескерисинин далилдери эске алып, чындыктардын далилдер; саны, жүктүн көлөмүн жана абалын боюнча маалыматтар алар жүктөрдү көрүнүп абалы менен байланышкан, алардын текшерүү жөнөтүүчүнүн алдында, аба-транспорттук коштомого же жүк алган бул көрсөтүү же жасаган учурларда ташуучунун каршы далил жок.

12-берене,

Жүктү тескөө укугу

1. Жөнөтүүчү көздөгөн же ташуу учурунда, аны берүүгө багыт берип, ар кандай конууга жолго жүрүшүндө, аны токтотуу, кетүүсү турган аэропортунда аны алып коюп жүктү

тескөөгө, ташуу келишиминен келип чыккан бардык милдеттенмелерди аткарууга тийиш укуктуу алуучу башка бир адамдын башында дайындалган, же кайткандан аэропортундагы жүктөрдү кайтарууну талап кылган. жөнөтүүчү ташуучунун же башка жөнөтүүчү зыян көзөмөлдөө укугун колдонууга ээ эмес жана ушул Мыйзамдын колдонууда келип чыгуучу ар кандай чыгымдардын ордун толтурууга милдеттүү.

2. жөнөтүүчү буйруктарын аткаруу үчүн мүмкүн эмес болсо, ташуучу дароо ал жөнүндө жиберген билдирүүгө тийиш.

3. жөнөтүүчүгө кайрылуу укугун сактоо бир эле белги ташуучу, болжолдойт менен жүк ташуучу аба коштомо же жүк келип түшкөн акыркы өндүрүүнү талап кылбастан жүк жайгаштыргандык үчүн жүктү көрсөтмөлөрдү иштеп чыгат жана жүзөгө ашырат, анда байланыштуу болушу мүмкүн кандайдыр бир зыян үчүн жоопкерчилик бул аба-транспорттук коштомого же жүк түшкөн мыйзамдуу ээси менен шартталган.

4. 13-беренесине ылайык, алуучунун укугу бар болсо, жөнөтүүчүнүн учурда токтотот. Бирок, кабыл алуучу жүктү кабыл алуудан баш тартса, анда, же аны менен байланышууга мүмкүн эмес, жүк жөнөтүүчү Тескөө укугу баштады.

13-берене, Жүктү берүү

1. Жөнөтүүчү 12-беренесине ылайык өз укуктарын жүзөгө учурлардан тышкары, кабыл алуучу жүрүүчүнү, көздөгөн жерине жүк жаралганынан бери, ага байланыштуу жана ташуунун ишке ашыруу шарттарын төлөмдөрдү төлөө кийин буюмдарын чыгарууга талап кылууга укуктуу.

2. Эгерде башкасы көрсөтүлбөсө, Жүк ташуучу келгенден кийин, ошол замат алуучуга билдирүү керек.

3. Ташуучу жүк жоготуп алат, же жүктөрдү, ал жакка улам келип чыккан күндөн тартып жети күн өткөндөн кийин келе элек болсо, алуучу ташуу келишиминен келип чыккан ташуучуга карата укуктарын жүзөгө ашырууну камсыз кылууга укуктуу болот.

14-берене,

Жөнөтүүчүнүн жана кабыл алуучунун укуктарын жүзөгө ашыруу

жөнөтүүчү жана кабыл алуучу тиешелүүлүгүнө карабастан, ал өз кызыкчылыгында же башка кызыкчылыгы үчүн иш-аракеттерди жасап, жокпу, бардык-беренелерине, 12 жана 13-тарабынан берилген укуктарын, өз атынан ар бир ишке ашыруу, милдеттери ташуу келишиминде белгиленген шартта болот.

15-берене,

Жөнөтүүчү менен кабыл алуучунун же үчүнчү жактардын өз ара мамилелердин ортосундагы байланыш

1. макалалар 12, 13 жана 14, жөнөтүүчү менен алуучунун ортосундагы мамилелерди да таасир этет, же кимдин укугу жөнөтүүчү же алуучу чейин же алынган үчүнчү жактардын ортосунда жок.

2. Кайсы болбосун эскертүү 13-жана 14-аба транспорттук коштомого же жүк алууга коюлат кодексинин 12-жоболорун бузбаган шартта.

16-берене,

бажы, полиция жана башка ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарынын формалдуулуктары

1. Жөнөтүүчү тарап мындай маалыматтарды жана документтерди алуучуга буюмдарды колуна бажы, укук коргоо жана башка мамлекеттик бийлик органдарынын бир жол-жоболорду жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон берүүгө тийиш. жүк жөнөтүүчү зыян алып жүрүүчүсүнө, анын кызматчылары же агенттерин күнөөсү менен шартталган учурларды

кошпогондо, кандайдыр бир маалымат же документтерди жок, жетишсиз же бузуулар менен шартталган ар кандай зыян үчүн ташуучуга жоопкерчилик тартат.

2. Жүк ташуучу, анын так жетиштүү карата мындай маалыматты же документтерди текшерүү үчүн милдеттүү эмес.

III бөлүм.

ТАШУУЧУНУН ЖООПКЕРЧИЛИГИ ЖАНА ЗЫЯН ТАРТУУ ҮЧҮН КОМПЕНСАЦИЯ

17-берене,

Жүргүнчүнүн өлүмү же дене жаракаты. Жүккө зыяе келтирүү

1. Ташуучу өлүм же дене жаракаты учурда өлүмүнө же жаракат бортунда болгон себеп кокустук гана шартта бир жүргүнчүгө аба кемеси же урушунун башталышына же жүргүнчүлөрдү ар кандай иш учурунда туруктуу келтирилген зыян үчүн жоопкерчилик тартат.
2. Ташуучу бортунда жок болуп кетишине, жоголушуна же иш-чара бир гана шартта текшерилген багаж зыянга себеп жок учурда, эгерде жоготуу же бүлүнтүү өткөн жаткан же учураган аба кемесине же кандайдыр бир мезгил ичинде туруктуу келтирилген зыян үчүн жоопкерчилик тартат текшерилген багаж ичинде Мен ташуучунун акысыз астында болду. Бирок, жүк ташуучу, анда зыян багажды, сапаты, же таандык кемчилиги натыйжасында өлчөмдө жооп бербейт. жеке заттар, анын ичинде башымча жана багаждарды, учурда ташуучу зыян анын күнөөсү же анын кызматчылары же агенттерин күнөөсү боюнча келтирилсе, анда жоопкерчилик тартат.
3. ташуучу текшерилген багаж жоголгон айтса, же текшерилген багаж бул келүүгө тийиш болгон күндөн тартып жыйырма бир күн өткөндөн кийин келе элек болсо, жүргүнчүлөрдү ташуучу каршы ташуу келишиминен келип чыккан укуктарды жүзөгө ашырууга жол берилет.
4. Эгерде каралгандай эле, ушул Макулдашуу термин "жүк, башка жүк"-жылы да, багаж жана текшерилбей багаждарды текшерүүгө билдирет.

18-берене,

Жүккө зыян келтирүү

1. Ташуучу зыян буюмдарын жок кылуу, жоголуп кетүү же бузулуу учурунда жетишүү үчүн гана туруктуу зыян келтирген иш-чара аба транспортунда учурунда орун алган шартта жоопкерчилик тартат.
2. Бирок, жүк ташуучу, эгер ал жок кылынышы, эгерде жоготуу же бүлүнтүү төмөнкүдөй жагдайлар боюнча бир же бир нече натыйжасында болгондугун далилдей даражада жооп бербейт:
  - а) мүнөздүү кемчилик жүк, сапаты, же орун басары;
  - б) жүк ташуучу же анын кызматчылары же агенттерин башка адам тарабынан мал бүтпөй упаковка;
  - в) согуш жана куралдуу чыр-чатактын бир акт;
  - г) жүктү кирүү, чыгуу же транзит менен байланышкан мамлекеттик органдын иш.
3. Ушул берененин 1-пунктунун мааниси ичинде аба аркылуу ташуу жүк ташуучу жооптуу болгон учурунда мезгилди камтыйт.
4. аба транспорт мөөнөт кандайдыр бир негиз транспорт жана суу транспорт, же аэропорттун чегинен тышкары жүзөгө ички суу менен камтылган эмес. Бирок, мисалы, ташуу жүктөө, жеткирүү же перегрузки, тескерисинче далилдөө үчүн эч кандай зыян максатында ташуу келишими боюнча жүзөгө ашырылат, анда аба транспортунда учурда ишке ашкан окуялардын натыйжасы болуп эсептелет. ташуучунун макулдугусуз жөнөтүүчү тараптардын макулдашуусу менен ташуу ордуна, анда аба аркылуу ишке ашырылат, башка транспорт режимде менен транспорт, мындай ташуу башка режиминде

тарабынан толук же жарым-жартылай транспорттук аба транспортунда мезгилде жүзөгө деп эсептелинет.

19-берене, Кечиктирүү

Ташуучунун жүргүнчүлөрдүн, багажды же жүктү аба транспортунда мөөнөтү мындай көп зыян үчүн жоопкерчилик тартат. Бирок, жүк ташуучу ал жана анын кулдары менен малайлары мүмкүн болгон бардык акылга сыярлык чараларды зарыл зыянга учуратпоо үчүн камсыз кылууга алып, же бул же андай чараларды көрүүгө мүмкүн болбогонун далилдей алса, өтүп кетиши менен ага келтирилген зыян үчүн жооп бербейт.

20-берене, Жоопкерчиликтен бошотуу

ташуучу зыяндын же келтирилген зыяндын келтирилген экенин далилдесе, анда зыяндын ордун талапкер адамдын өзүнөн же укукка жат аракеттери же аракетсиздиги үчүн салым кошкон, же буга чейин эле адам акы үчүн жоопкерчиликтен өзүнүн укуктарын жер кимге адамды ташуучу толугу менен же жарым-жартылай бошотулушу кандайдыр бир шалакылыгы же алардын укукка каршы иш-аракет же аракетсиздик пайда же зыян салым кошкон. жүргүнчү башка адам тарабынан билдирилген ордун толтуруу үчүн доо болсо, акыркы тарткан же дене жараатына каза болгондугуна байланыштуу, ал жүк ташуучу да толугу менен же жарым-жартылай ал байкабастыктан далилдеп даражада анын жоопкерчиликтен бошоткон эмес, башка иш-аракет же аракетсиздик жүргүнчү пайда же зыян салым кошкон. Бул берене 21-беренесинин 1-пунктуна, анын ичинде ушул Макулдашууга, жоопкерчилик бардык жоболору колдонулат.

21-берене, Өлүм же дене жаракатын алуу учурундагы жүргүнчүлөргө берилүүчү компенсация

1. 17-1-пунктуна ылайык келтирилген зыяндын карата берененин ар бир жүргүнчү үчүн 100,000 Атайын карыз алышуу укугу жогору эмес, жүк ташуучу жокко же анын жоопкерчилигин чектөө мүмкүн эмес.
2. Ташуучу жүк ташуучу экендигин далилдей алса, даражада, 1-17-беренесинин пунктуна ылайык келип чыккан зыяндын ордун зыян ар бир жүргүнчүгө караганда көбүрөөк экенин 100000 Атайын карыз алышуу укугу жоопкерчилик тартпайт:
  - а) эгерде мындай зыян улам жүк ташуучу же анын кызматчылары же агенттерин шалаакылык же башка укукка жат аракеттери же аракетсиздиги келтирилген эмес; же
  - б) эгерде мындай зыян үчүнчү тараптын шалаакылык же башка укукка жат аракеттери же аракетсиздиги үчүн гана байланыштуу болгон.

22- берене, Жүк же жол жүктүн кармалуусуна байланыштуу жоопкерчиликтердин чектери

1. 19-берененин эскертилген токтоосуз натыйжасында адамдарды ташуу учурунда келтирилген зыяндын учурда, ар бир жүргүнчүгө карата ташуучунун жоопкерчилиги 4.150 атайы карыз алышуу укугунда суммасына чектелген.
2. багажды ташуу менен ташуучунун жок болгон учурда жоопкерчилиги, жоготуу, зыян келтирүү же кечиктирүү ар бир жүргүнчүсү 1000 атайы карыз алышуу укугунда суммасына чектелген, башка жүргүнчү ташуучуга өткөрүп берүү учурунда жүк-текшерилип жатат, жеткирүү кызыгуу атайын жарыялоо жана ага кошумча алым төлөнгөн кийин эгерде ал зарыл болсо. Бул учурда, жүк ташуучу ал сумма жеткирүү жүзүндө жүргүнчүлөрдү кызыкчылыгы жогору экендигин далилдей албаса, жарыяланган сумма ашпаган, бир сумманы төлөп берүүгө милдеттүү.
3. Эгерде болсо, анда жүк ташуучу бир килограммга 17 атайы карыз алышуу укугунда суммасы менен чектелген жок болуп кетишине, жоголушуна, бузулушуна же аткаруунун мөөнөтү өтүп кеткен учурда жоопкерчилиги, жөнөтүүчү ташуучуга өткөрүп берүү учурунда жасаган учурларды кошпогондо, атайын жеткирүү кызыгуу жарыялоо жана кошумча сумманы төлөп ташуу керек. Бул учурда, жүк ташуучу ал сумма жеткирүү

жөнөтүүчү чыныгы кызыгуу жогору экенин далилдей албаса, жарыяланган сумма ашпаган, бир сумманы төлөп берүүгө милдеттүү.

4. жүктүн же кандайдыр бир объектинин жок болуп кетишине, жоголушуна, бузулушуна же кечигүү бөлүгү болгон учурда, анда камтылган, ташуучунун жоопкерчилик чегин аныктоодо гана тиешелүү жерге же жерлердин жалпы салмагын эске алат. Бирок, жок кылуу, жоготуу, андагы жүктү, же кандайдыр бир объектинин бузулушуна же кечигүү, бир эле аба транспорттук коштомого менен жөнгө салынуучу башка топтомдордун баасын таасир этет, же ошол эле келип түшкөн же кийин, ошол эле протоколдо берилген эмес болсо, 4-беренесинин 2-пунктунда көрсөтүлгөн башка каражаттар менен сактап, жоопкерчилик чегин аныктоодо да эске алынышы керек, мисалы, же топтомдун топтомдордун жалпы салмагы.

5.1 жана 2-пункттардын Жогорудагы жоболор тийбейби Мунун натыйжасында, бул мүмкүн эмес экенин зыян же этиятсыздыктан улам жана билим алып ниети менен кылган ташуучу, анын кызматчылары же агенттери, актысы же аракетсиздиги натыйжасында далилденсе кайрылууга укуктуу, ал зыян алып келе турган, мисалы, актынын же кызмат жардамчысы же агентке өткөрүү учурунда, ошондой эле экенин далилдеп турган шартта мындай кул же агенттик өз милдеттерин алкагында иш-аракет кылган.

6. 21-беренесинин жана ушул берене менен белгиленген чектөөлөр сот тышкары ыйгаруу, өзүнүн мыйзамдарына ылайык келген, анын ичинде кызыгуу доогер тарткан соттук сот чыгымдарын, дагы башка чыгашалардын баарын же бир бөлүгүн тоскоолдук кылууга тийиш эмес. Жогоруда камсыз кылуу соттук териштирүүлөр менен байланыштуу сот чыгымдарын, дагы башка чыгашалардын эске албаганда, зыяндын ордун толтуруу менен сыйланган суммасы ташуучу зыян күндөн тартып, алты айдын ичинде сотко же алдын ала сот иш үчүн жазуу жүзүндө сунуш кылган сумманы ашпаган болсо тиешеси жок эгерде бул дата кийин болот.

23-берене, Валюта бирдиктерин которуу

1. Ушул Макулдашуунун атайын карыз алышуу укугу көрсөтүлгөн суммалар Эл аралык Акча тарабынан аныкталгандай, атайы карыз алышуу укугу тиешелүү деп эсептелет. Сот учурда улуттук акча салып суммалардын кайра туруу ж.б. сот күнү атайын карыз алышуу укугу мындай акча наркына ылайык. наркы мамлекеттик улуттук акча атайы карыз алышуу укугу - эл аралык акча каражаттарынын бир мүчөсү партиядан сот күнү өз ишин жана бүтүмдөр боюнча Эл аралык Акча тарабынан колдонулуучу баа ыкмасы боюнча эсептелинет. мамлекеттин улуттук акча атайы карыз алышуу укугу баасы - партиялардын, эл аралык акча каражаттарынын мүчөлүгү жок мамлекет тарабынан белгиленген тартипте эсептелет - бир партия.

2. Бирок кем Эл аралык акча каражаттарынын мүчөлөрү болуп саналбаган мамлекеттер жана алардын мыйзамдар грамотаны же кошулуу же андан кийинки кайсы убакта болбосун ушул берененин 1-пунктунун жоболорун мүмкүн, 21-беренесинде белгиленген ташуучунун жоопкерчилигинин лимити, коюлган деп колдонууга жол бербейт өз аймактарында сот өндүрүшүндө жүргүнчү күнүнө 1500000 акча бирдиктеринин өлчөмүндө; 22-беренесинин 1-пунктуна карата жүргүнчү күнүнө акча бирдиги; 15000, 22-беренесине карата жүргүнчү күнүнө акча бирдиги 2-пунктуна, жана 22-беренесинин 3-пунктуна карата килограммга 250 акча бирдигин Бул акча бирдиги алтымыш беш жана тазалыгын тогуз жүз алтымыш жарым миллиграмм туура келет. Бул суммалар тегерек маалыматтарга Улуттук кайра түзүлүшү мүмкүн. сом, бул сумманы которуу Мамлекеттин мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

3. эсептөө 1-пунктунун акыркы өкүм кылынган, ошондой эле кайра ушул берененин 2-пунктунда көрсөтүлгөн, мисалы, өлкөнүн улуттук акчасы менен билдирүүгө, ошондой жол менен ишке ашырылат - деп катышуучунун, ал-беренелерде айтылган сандык көрсөткүчтөрдүн эле реалдуу наркы мүмкүн 21-жана 22-беренесинин 1-пунктунун

биринчи үч жаза натыйжасында алынган болот. Мамлекет - Тараптар ушул берененин актыны кол коюлганы менен кабыл алуу, ар бир бекитүү же ушул Макулдашуунун жана кийин кошулуу аларды алмаштырып жатканда, милдеттүү 2-пунктуна ылайык жыйынтыктарын берүү ушул берененин же 1-пунктуна ылайык эсептөө ыкмасын депозитарийге кабарлашат.

24-берене, Чектөөлөрдү кайрадан кароо

1. Төмөндө ушул Макулдашуунун 25-беренесине жана темага жоболору үчүн зыян келтирбестен, беренелеринде белгиленген жоопкерчилик чектеринде 2-пунктунун 21, 22 жана 23-депозитарий, күчүнө кирген күндөн кийин, бешинчи жылдын аягында биринчи мындай карап чыгуу менен ар бир беш жылда кайра каралат ушул Макулдашуу же Макулдашуу күндөн тартып беш жылдын ичинде күчүнө кирет жок болсо жыйындысын келет баанын эске алуу менен күчүнө киргенден кийин, биринчи жылдын ичинде, ал кол коюу үчүн биринчи жолу ачык болду мурунку кайра тартып же кайра баанын кустардык чен - кирген дата жөнүндө Макулдашуунун күчүнө кирген. баанын чен өлчөмү баанын таасирин аныктоодо колдонула турган учурда 23-беренесине атайын карыз алышуу укугу 1-пунктунда көрсөтүлгөн түзгөн мамлекеттердин керектөө бааларынын индексинин өсүшү же төмөндөшү жылдык чендердин орточо салмактанып алынган болуп саналат.

2. мурдагы пункта эскертилген баяндама баанын жагдай 10 пайыздан ашып кетти деген жыйынтыкка келсе, депозитарийдин мамлекеттерге кабарлайт - жоопкерчиликти чегинен тышкары катышуучулар. Ар кандай жобосун кайра алты айдан мамлекеттердин билдиргенден кийин күчүнө кирет - катышуучулар. Мамлекеттердин билдиргенден кийин үч айдын ичинде - мамлекеттердин көпчүлүк катышуучулары - катышуучулары нааразы, өзгөрүү таасирин жана Депозитарий мамлекеттердин жолугушуусунда маселени токтоосуз жиберүүгө милдеттүү талап эмес, каттоодон - катышуучулар. Депозитарий дароо бардык мамлекеттерге кабарлайт - ар кандай кайра күчүнө кирген Тараптар.

3. Ушул берененин 1-пунктунун жоболоруна карабастан, тартиби үчүнчү мамлекет тарабынан ушул жасады үчүн суроо-талап ошол суроо каралган учурда ушул берененин колдонулат 2-пунктунда көрсөтүлгөн - жана 1-пунктунда көрсөтүлгөн баанын себеби катышуучулардын 30 пайыз ашып кетти ушул Макулдашуунун күчүнө кирген мурунку кайра күндөн же күндөн тартып, эгерде кайра ге өткөрүлгөн эмес. Ушул берененин 1-пунктунда көрсөтүлгөн жол-жоболорун колдонуу менен кийинки сын Ушул пункттун талабына ылайык кайра карап чыгуу боюнча күндөн кийин бешинчи жылдын аягынан баштап, ар бир беш жыл, өткөрүлөт.

25-берене, Чектөөлөргө карата эскертүү

Бир ташуучу келишими ушул Макулдашуунун же жоопкерчилик ар кандай чектерде колдонуу эмес, жогорку каралган караганда жоопкерчилик лимиттери колдонулат деп каралышы мүмкүн.

26-берене, Келишим шарттарынын жараксыздыгы

Ар камсыз кылуу жоопкерчилигин алып жүрүүчүсү бошотууга же ушул Макулдашуунун күчүн жоготту болуп, эч нерсе бербейт тийиш айтылган нерсеге караганда бир кыйла төмөн чегине жоопкерчиликти чечүүгө жардам бериш үчүн, ал эми мындай кылуу туура дуушар болот келишим анык эмес, алып келбейт ушул Макулдашуунун жоболору.

27-берене, Келишим түзүү акыйкаттыгы

Бул Макулдашуунун эч кандай ташуу жөнүндө келишим түзүүдөн баш тартууга алып жүрүүчүнү алдын алат, Макулдашуунун каралган ар кандай коргоо үчүн баш тартууга, же шарттарды түзүү ушул Макулдашуунун жоболоруна карама-каршы келбейт.

28-берене, Алдын ала төлөө

жүргүнчүлөрдүн өлүмүнө же жаракат алышына алып келген жол кырсыгы болгон учурда жүк ташуучу өзүнүн улуттук мыйзамдарына ылайык талап кылынган болсо, анда мындай адамдар тез арада экономикалык керектөөлөрүн канааттандыруу максатында алардын ордун толтурууну талап кылууга укугу бар жак же адамдарга токтоосуз түрдө алдын ала төлөп, алат. Мындай алдын ала төлөмдөр, таануу болуп саналбайт жана андан кийинки есепке мүмкүн ташуучу төлөмдөрдү зыяндын ордун толтуруу боюнча.

29-берене: Иш-аракет үчүн негиздер

жүргүнчүлөрдү, багажды жана жүктөрдү карабастан, анын базасында жоопкерчилиги үчүн кандайдыр бир иш-аракет, ташууда, бул Макулдашуу, келишим боюнча да, жарандык же башка негизде, бул Макулдашууда каралган гана жоопкерчиликтен шарттарда жана чектерде эске алып мүмкүн доо жана алардын укуктары кандай алып укугу бар адамдардын саны зыян жок. кандайдыр бир костюм айып, айып же чыныгы зыяндын ордун толтурууга байланыштуу эмес, башка ар кандай айып кайра кайтарууга тийиш эмес.

30-берене, кызматкерлери, агенттери. Иш-аракеттердин жалпы суммасы

1. Ал өзүнүн кызматтык милдеттерин алкагында иш экенин далилдеп турат, анда бир иш-аракет, бул Макулдашуу, мисалы, кул же агент сөз болгон зыян келип чыккан ташуучуга бир кызматчы же агент каршы келип калса, милдеттенменин шарттары жана чектери жөнүндө сөз кылууга укуктуу ким ушул Макулдашуунун негизинде алып жүрүүчүсү өзү дуба кылуу укугуна ээ.
2. ташуучу, анын кулдары менен каражаттарынын эсебинен орду болушу мүмкүн жалпы суммасы, бул учурда туура эмес белгиленген чектөөдөн ашып кеткен.
3. жүк ташуу мындай учурлардан тышкары, 1 жана 2-пункттарынын жоболору колдонулат, ал зыян зыян келтирүү ниети менен кылган жардамчысы же агент актысы же аракетсиздиги же этиятсыздыктан жана билим менен алып далилденсе, бул натыйжасында мүмкүн колдонууга тийиш эмес зыян.

31-берене, Каршы пикирди өз учуруда билдирүү

1. даттанууну багажды же жүктү, багажды же жүктү жакшы абалда жана беренесине ташуу же башка каражаттар менен сактап жазуунун 3 жана 2-беренесинин 2-пунктунда аталган документке ылайык шаарында өткөрүлдү деп каталар далилдерди сунуш 4 .
2. жүк алууга укуктуу адамга зыян учурда ташуучу каршы токтоосуз берүүгө тийиш боюнча аныктоо жүк келип түшкөн күндөн тартып, багажды жана он төрт күн келип түшкөн учурдан тартып, жети жылдан кийин зыяндын ордун эмес, күн. создуктурулган учурда арыз жок кийин багажды же жүктү анын карамагында жайгаштырылган күндөн тартып жыйырма бир күндүн ичинде да болушу керек.
3. Ар бир арыз жазуу түрүндө жана өз колуна же жогоруда көрсөтүлгөн мөөнөттө жиберилет керек.
4. Жогоруда мөөнөттө каршы пикирлери жок болсо, ташуучу каршы эч кандай иш-аракет үчүн өз тарабынан болгон көз бөөмөчүлүктан башка учурларда, кабыл алынат.

32-берене, Жоопкер адамдын өлүмү

адам жооп каза болгон учурда зыяндын ордун толтуруп берүү үчүн иш-аракет мыйзам чегинде, өзүнүн мал-мүлкүн өкүлү адамдарга ушул Макулдашуунун шарттарына ылайык жүзөгө ашырылат.

33-берене, Юрисдикция

1. зыян үчүн иш-аракет алып, өлкөлөрдүн биринин аймагында доогердин тандоосу боюнча керек - ташуучунун жашаган жери боюнча соттун катышуучуларынын, ал

келишим кабыл алынган, ал аркылуу бир орун бар жерде бизнес же анын негизги иш орду орду, же көздөлгөн ташуу орду боюнча.

2. зыян карата жоопкерчилик аракет Бул макалада, же мамлекеттин ичинен 1-пунктунда көрсөтүлгөн кемелердин бирине козголушу мүмкүн боюнча, жүргүнчүлөрдүн өлүмү же жаракат натыйжасында туруктуу - окуя болгон учурда жүргүнчү турган партиясынын негизги жана туруктуу бар жашаган жана же оператордун турган жер жүргүнчүлөрдүн же аба транспорту менен байланышкан кызматтарды көрсөтөт соода негизинде өз аба кемесин же башка ташуучунун учак боюнча жана оператордук ташуучу же бул келишим, же таандык болгон, же башка ташуучунун ээ болгон дагы бир ташуучу ижарага каражаттары менен жүргүнчүлөрдү аба транспорту менен байланышкан иш-чараларды иштеп чыгат жана жүзөгө ашырат, анын ичинде.

3. 2-пунктун максаттары үчүн:

а) "соода келишими" Жүргүнчүлөрдү аба транспорту менен байланышкан биргелешкен кызматтарды көрсөтүү менен байланышкан агенттик келишимдин тышкары, булактарынын ортосундагы макулдашууну билдирет;

б) "негизги жана туруктуу" жүргүнчү кырсыгынын убакта жашаган негизги жана туруктуу ордун билдирет. жүргүнчүлөрдү жарандыгы Бул жагынан аныктоо көз каранды эмес.

4. тартиби доону алган сот мыйзам менен жөнгө салынат.

34-берене Арбитраж

1. Ушул берененин жоболорун эске алуу менен, жүк ташуу келишиминде тараптар бул боюнча ташуучунун жоопкерчилиги карата эч кандай талаш-тартыш деп каралышы мүмкүн Макулдашуунун арбитраждык сотто чечилет. Мындай макулдашуу жазуу жүзүндө түзүлүүгө тийиш.

2. Арыз ээсинин тандоосу боюнча арбитраждык сот 33-беренесинде айтылган соттордун караштуу жерлердин биринде өтгү.

3. арбитр же арбитраждык сот ушул Макулдашуунун жоболорун колдонушат.

4. Ушул берененин 2 жана ушул берененин 3-жоболору ар кандай арбитраждык-пунктунда же келишимдин ажырагыс бөлүгү болуп, алар менен карама-каршы келет, мисалы,-пунктунда же макулдашуунун кандайдыр бир мөөнөткө жараксыз жараксыз деп табылат.

35-берене, Иш-аракеттер эскилиги

1. зыян үчүн иш-аракет алып келиш керек, тукум курут болуп кыйналып боюнча, көздөгөн жерине келген күндөн тартып эки жылдын ичинде, же ал аба кемесин күндөн келген болушу керек, же арабаны токтотууга учурдан тартып колдонууга киргизилсин.

2. мөөнөтүн эсептөөнүн тартиби боюнча ишти караганда сот мыйзам менен аныкталат. 36-

36-берене, Ташуучулар

1. жылы ташуу макалада аныктоо менен жөнгө учурда 3, ар биринин ташуучу жана жүргүнчүлөрдү, багажды же жүктү алуучу тарабынан жүзөгө 1-пунктунда көрсөтүлгөн, ушул Макулдашуунун тарабынан белгиленген эрежелер боюнча, бул ошондой эле, ташуу келишими боюнча тараптардын бири болуп саналат келишим, анын жетекчилиги астында жүзөгө ашырылат ташуу бөлүгү тиешелүү.

2. Өзүнүн атынан ордун толтурууну талап кылууга укуктуу Жүргүнчү же кайсы болбосун жакка ташуу учурда, атайын келишим башка учурларда, окуя болгон же кечигүү, анын ичинде ташууну жүзөгө ташуучу каршы гана алып келиши мүмкүн, биринчи ташуучу алган элек бүт сапарга үчүн жоопкерчилик.

3. багажды же жүктү карата, жүргүнчү же жүк жөнөтүүчү биринчи жүк ташуучуга каршы иш-аракет алып келиши мүмкүн, ал эми укугу бар жүргүнчүлөрдү же алуучу алуу - акыркы каршы; да да жок, жоготуу, зыян келтирүү же кечиктирүү ташууну жүзөгө ташуучунун чогулта алат. Бул ташуучу чогуу жөнөтүүчү менен алуучунун алдында жоопкерчилик болот.

37-берене, Үчүнчү жактар үчүн регресс укугу

Бул Макулдашуу эч качан анын жоболоруна ылайык зыян келтирүү үчүн жоопкер жак ар кандай башка адамга карата регресс укугу бар же жок экендигин суроо зыян келтирбейт.

IV бөлүм. АРАЛАШ ТАШУУЛАР

38-берене, Аралаш ташуулар

1. курама ташуу, абада жана жарым-жартылай ташуу башка режиминде тарабынан жарым-жартылай аткарылган учурда, анда да ушул Макулдашуунун жоболору, аба транспортунда гана 18-беренесинин 4-пунктунун жоболорун эске алуу менен, колдонулат акыркы 1-беренесинин талаптарына жооп берет.
2. Ушул Макулдашуунун транспорт учурда тараптардын ар түрдүү транспорт ыкмаларын ташуу менен байланышкан аба коштомо шарттары алдын алуу эч бир нерсе, ушул Макулдашуунун жоболору аба аба транспорту үчүн колдонулууга тийиш болгон шартта.

V бөлүм. КЕЛИШИМ БОЮНЧА ТАШУУЧУ ЭМЕС ЖАКТАР МЕНЕН АТКАРЫЛУУЧУ АБА ТАШУУЛАРЫ

39-берене, Келишимин боюнча ташуучу. Иш жүзүндөгү ташуучу

Бул бөлүмдүн жоболору бир ири партия катары адам (мындан ары "Макулдашуучу ташуучу" деп аталат) бир жүргүнчүгө же жөнөтүлүүчү же жүргүнчүлөрдү же жүктү жөнөтүүчүнүн атынан иш жүргүзгөн адам менен ушул Макулдашуунун менен жөнгө ташуу жөнүндө келишим түзгөн учурда колдонулат, жана башка жак (мындан ары "иш жүзүндө ташуучу" деп аталат), келишим боюнча ташуучу тарабынан ыйгарым укук берилип, ошондой эле, аны толугу менен арабаны, же анын бир бөлүгүн алып, бирок мааниси боюнча бир катар ташуучунун ушул бөлүгүнө карата азыркы болуп саналат чи Convention. Мындай бийлик, тескерисинче далилдөө чейин эсептелет.

40-берене, Келишим боюнча ташуучунун жана иш жүзүндөгү ташуучунун жоопкерчилиги

Башкасы каралбаса, ушул бөлүмдө, иш жүзүндө ташуучу баарын же бир бөлүгүн аткарган учурларда көрсөтүлгөн, 39-беренедө эске алынган келишимге ылайык, Келишим түзүүчү ташуучу жана айкын ташуучу да ушул Макулдашуунун тарабынан жөнгө салынат, бул эрежелерине баш ийет жыйын, алардын биринчи - келишимде каралган бардык транспорт үчүн урмат-сый менен, экинчи учурда - карата гана, ал ишке ашырат ташуу.

41-берене, Жоопкерчиликти өз ара тартуу

1. жүзүндө ташуучу тарабынан жүзөгө ташууга карата өз милдеттерин алкагында иш жүзүндө ташуучунун жана анын кызматчыларынын жана агенттердин актылары жана калтырып кетүүлөр, ошондой эле Келишим түзүүчү ташуучунун адамдар деп эсептелет. 2. жүзүндө ташуучу тарабынан жүзөгө ташууга карата өз милдеттерин масштабы актылары жана анын кызматчыларынын жана каражаттардын чегинде иштеп жаткан Келишим түзүүчү ташуучунун жана калтырып кетүүлөр, жана иш жүзүндө ташуучу эсептелет. Бирок, кандай болсо да бул жосундар же булл-беренелеринде белгиленген чектик ченемдерин ашкан жоопкерчиликке иш алып жүрүүчүнү 21, 22, 23 жана 24-орунга эмес, контракттык ташуучу кайсы болбосун атайын макулдашуу менен белгиленген эмес, милдеттерин алган ушул Макулдашуу же ушул Макулдашуунун аныкталган далилдер укуктарын же коргоо боюнча кандайдыр бир баш, ар кандай, башкача айтканда, жайылтылат 22-беренесинде милдеттүү эмес, каралган жеткирүү кызыгуу атайын билдирүү болду анын макулдугусуз чи ташуучу.

42-берене, Тескемелерди жана кайчы пикирлерди ишке ашыруу

Ушул Макулдашуунун негизинде ага каршы кандайдыр бир буйрук менен каршы карабастан, алар Келишим түзүүчү жүк ташуучуга же иш жүзүндө ташуучу даректелген же жокпу, ошол эле натыйжага ээ болот. Ошентсе да, буйрук, 12-беренедө айтылган, ал жарактуу болуп саналат, бул Макулдашуу күчүндө болот эле, алар Келишим түзүүчү ташуучу кайрылган болсо.

43-берене, Кызматчылар жана агенттер

иш жүзүндө алып жүрүүчүдө, ал жүк ташуучу же Келишим түзүүчү ташуучунун кандайдыр бир кызмат жардамчысы же өкүл тарабынан жүзөгө ташуу менен байланыштуу, ал далилденсе, ал өз милдеттерин база кимдин кулу же агент ташуучу ушул Макулдашуунун алкагында байланыштуу жоопкерчилик шарттары жана чектери жөнүндө сөз кылууга укуктуу ичинде иш-аракет кылган ал турган болсо, анда ал ылайык, ал ушундай жол менен иш-аракет кылган далилденсе ушул Макулдашуунун, жоопкерчилик чегин тоскоол болушу мүмкүн эмес.

44-берене, Ордун толтуруунун жалпы суммасы

иш жүзүндө ташуучу тарабынан жүзөгө ташуу байланыштуу, бул ташуучунун менен алса болот ордун жалпы суммасы, контракттык ташуучу жана анын кызматчылары жана алар иш алкагында иш жүргүзүүчү субъекттердин ушул Макулдашуунун алкагында, анын максималдуу өлчөмдөн ашпоого тийиш, бул келишим жүрүүчүнү же иш жүзүндө алып жүрүүчүнү же калыбына келтирилиши мүмкүн, ал эми бул жактардын бири эмес, бул адам үчүн тиешелүү чектен ашкан жоопкерчилик тартат.

45-берене, Иш-аракеттерди кароо

иш жүзүндө ташуучу тарабынан жүзөгө ташуу боюнча жоопкерчиликти эч кандай доомат, доогерге тандоосу боюнча эки ташуучунун же келишим ташуучу каршы же каршы же алып биргелешип же өз-өзүнчө болушу мүмкүн. иш-аракет ошол ташуучулардын гана бири-каршы келип калса, ал сот ишти караганда чейин учурда башка жүрүүчүнү талап кылууга укугу бар, мисалы, өз ара жана анын кесепеттерин тартиби соттун мыйзам менен аныкталат.

46-берене, Кошумча юрисдикция

45-беренесинде каралган зыян үчүн ар кандай иш-аракет алып, доогердин өлкөлөрүнүн биринин аймагында жашаган тандоосу боюнча керек - катышуучуларынын, же иш-аракеттер жерде 33-беренесинин негизинде, же сот алдында келишим ташуучунун кармап мүмкүн соттордун бири иш жүзүндө жүк ташуучу же бизнеске, анын негизги иштеген жери жайгашкан жери.

47-берене, Келишим жоболордун жараксыздыгы

Ар бир Келишим түзүүчү жүрүүчүнү же бул бөлүмдө ылайык колдонулуучу жарактуу эмес жана эч кандай таасир пайда жок деп бир аз мөөнөт ушул бөлүмүндө жана жоопкерчилигин аныктоо боюнча милдеттенмени иш жүзүндө алып жүрүүчүсү жоюш үчүн кайтарып берүү, ал эми эскертүүлөрдү анык эмес бул бөлүмдүн жоболорун эске сактап калат бүт келишим анык эмес камтый бербейт.

48-берене, Келишим боюнча ташуучу менен иш жүзүндөгү ташуучунун өз-ара мамилелери

45-беренесинин жоболорун кошпогондо, ушул бөлүмдө эч нерсе регресс же регресс кандайдыр бир укуктун, анын ичинде алардын укуктары жана милдеттери, ортосундагы ташыганга зыян келтирбейт.

VI бөлүм. АР ТҮРДҮҮ ЖОБОЛОР

49-берене, Милдеттүү колдонуу

мыйзамды чечим боюнча колдонула турган, же карамагына эрежелерин өзгөртүү боюнча же ушул Макулдашуунун эрежелерин бузуу үчүн тараптар укпаптырбыз турган болгон зыян чейин кирип ташуу жана атайын макулдашууларды келишими, анын күчүн жана кандайдыр бир жоболорун жараксыз болуп саналат.

50-берене Камсыздандыруу

Мамлекеттер - Тараптар ушул Макулдашуунун алкагында өз жоопкерчилигин жабууга жетиштүү камсыздоо үчүн өз каражаттарын талап кылат жана аны менен турган жүк ташуучу самолет иштейт, бул Макулдашуунун алкагында өзүнүн жоопкерчилигин жаап, толук камсыздандырууну камсыз кылуу далилдерди талап кылышы мүмкүн.

51-берене, Озгөчө кырдаалдарда жүзөгө ашырылуучу ташуулар

Беренелердин жоболору 3 5, 7 жана 8 ташуу документтерине карата аба иштерин кадыресе иш тышкары өзгөчө кырдаалдарда жүзөгө ташууга карата колдонулбайт.

52-берене, Күнүн аныктоо

Ушул Макулдашуунун күн жөнүндө сөз жүргөндө, ал күн эмес, жумушчу календарлык күн жөнүндө айтылат.

VII бөлүм. КОРУТУНДУ ЖОБОЛОР

53-берене Кол коюу, ратификациялоо жана күчүнө кирүүсү

1. Бул Макулдашуу эл аралык жыйынга катышкан мамлекеттер тарабынан 28 Монреалда кол Май 1999 Аба мыйзамдарын Монреалда боюнча 28-май 1999-жылы өткөрүлгөн ачык болуп саналат. 28-майда кийин, 1999-жылдын жыйынына байланыштуу ачык болуп саналат, ал күчүнө киргенге чейин Монреалда Эл аралык жарандык Авиациялык Уюмдун штаб-бардык мамлекеттер тарабынан кол коюу үчүн ушул берененин 6-пунктуна ылайык.
2. Бул Макулдашуу ошондой эле региондук экономикалык биригүү уюмдар тарабынан кол коюу үчүн ачык болуп саналат. Ушул Макулдашуунун максаттары үчүн, ушул Макулдашуунун менен жөнгө "региондук экономикалык биригүү уюм" айрым маселелерге карата компетенттүүлүгүн бар бир аймактын эгемендүү мамлекеттер тарабынан уюштурулган ар бир уюмду билдирет жана тийиштүү түрдө кол коет жана бекитүү ыйгарым укук берилген, кабыл алуу жана бекитүү же ага кошулган. шилтеме "мамлекет - катышуучусу" же "мамлекет - Тараптар", 1-беренесинин 2-бөлүгүнө караганда, бул башка Макулдашуу менен, 3-берененин 1 "б" пункту 5-беренесинин пунктунун "б", макалалар 23, 33, 46 жана абзац " 57-беренесинин б ", региондук экономикалык уюмду бирдей тиешелүү. 24-берененин максаттары үчүн: "өлкөлөрдүн көпчүлүгү - катышуучуларынын" шилтеме менен "мамлекеттердин үчтөн бири - катышуучулары" региондук экономикалык уюмду колдонулбайт.
3. Бул Макулдашуу ага кол койгон мамлекеттер жана региондук экономикалык биригүү уюмдар тарабынан кошулууга тийиш.
4. Ар бир мамлекет же ушул Макулдашууга, кабыл бекитет же кайсы убакта болбосун ага кошула алат кол койбогон региондук экономикалык биригүү уюм.
5. грамотасын, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу жөнүндө актылар Ушуну депозитарийин дайындалат Эл аралык жарандык Авиациялык уюму, сактоого өткөрүлүп берилет.
6. Бул Макулдашуу кешт-күнү күчүнө кирет күндөн кийинки мындай актыларды сактоого берген мамлекеттердин ортосундагы грамотасын, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу жөнүндө отуз актыны сактоого. региондук экономикалык биригүү уюму сактоого документ ушул пункттун максаттары үчүн эсепке алынбайт.
7. башка мамлекеттердин жана башка регионалдык экономикалык Эл аралык уюмдар үчүн ушул Макулдашуу кешт-күнү күчүнө кирет күндөн кийинки грамотасын, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу жөнүндө актыны сактоого берүү.
8. Депозитарий дароо бардык документтерге кол коюуга жана бардык мамлекеттерге кабарлайт - катышуучулар:

- а) Ушул Макулдашуунун жана датасы, анын ар бир кол коюу;
- б) грамотасын, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу менен, мисалы, кен чыккан күндөн тартып ар бир актыны сактоого;
- с) ушул Макулдашуунун күчүнө кирген датасы;
- г) ушул Макулдашуунун алкагында белгиленген жоопкерчилик чектеринде болбосун кайра күчүнө кирген датасы;
- е) 54-беренесине ылайык ар бир жокко чыгаруу.

54-берене Жокко чыгаруу (Денонсация)

1. Ар бир мамлекет - Тарап Депозитарийге жазуу жүзүндө билдирүү жолу менен ушул Макулдашууга жокко чыгара алат.
2. Жокко жүз сексен күн депозитарий мындай кабарлоо алган күндөн тартып күчүнө кирет.

55-берене, Варшава Конвенциясынын башака документтери менен өз ара байланыш
Бул Макулдашуу аба менен эл аралык ташуу үчүн колдонулат кандайдыр бир эрежелердин үстөмдүк кылат:

1. ортосундагы мамлекеттер - бул мамлекеттердин биргелешип катышуусунун негизинде ушул Макулдашуунун тараптары менен :
  - а) Эл аралык ташууларына тийиштүү кээ бир эрежелерди бириктирилиши боюнча жыйында, 1929-жылдын 12-дун октябрында кол коюлган (мындан ары Варшава Макулдашуусу деп аталат);
  - б) протоколу Эл аралык ташууларына тийиштүү кээ бир эрежелерди бириктирилиши үчүн Варшава Макулдашууга өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү, 1955-жылдын 28-сентябрында кол коюлган 1929-жылдын 12-октябрында өсүү кол коюлган (мындан ары аталган Гаага протоколу);
  - с) Бул Макулдашуу, Варшава эмес, бир гана адам тарабынан ишке ашырылат Аба менен Эл аралык ташууларына тийиштүү кээ бир эрежелерди бириктирилиши жыйынына Кошумча Келишим түзүүчү ташуучунун, Кейптаун, 18-сентябрда 1961 (мындан ары аталган кол Гвадалахар Конвенциясы);
  - г) Гернси, 8-март, 1971-жылы кол коюлган Гаага протоколунун, КР чогулушка Аба менен Эл аралык ташууларына тийиштүү кээ бир эрежелерди бириктирилиши үчүн, 1929-жылдын 12-дун октябрында кол коюлган 28-сентябрында, 1955 Гаагада кылган Протокол менен эле, өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү протоколу (мындан ары Канкун протоколу);
  - д) Кошумча протоколдор N 1 - 3 жана Бусан Протокол N 4 Варшава жыйын өзгөртүү боюнча Гаага протоколу же Варшава Ковенциясы Гаага жана Канкун протоколдорду Монреалда-жылдын 25-сентябрында кол коюлган барак барак, 1975 (мындан ары Монреал протоколу); же
2. кандайдыр бир мамлекеттин аймагында - партиянын пунктчаларында "а" пунктчасында көрсөтүлгөн документтердин мамлекеттик боюнча бир же бир нече катышуусу улам ушул Макулдашуунун чейин - "д".

56-берене, Бирден ашык укук системасы бар мамлекеттер

1. Мамлекеттик эки же андан ашык аймактык бирдиги бар болсо, ушул Макулдашуунун менен жөнгө салынуучу маселелерге карата укуктун ар кандай системалары турган, ал, кол грамотасын, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу жөнүндө документти учурда, бул Макулдашуу анын бардык аймактык бирдиктерине жайылтылат же алат деп билдире алат, гана бир же бир нече жана ар кандай учурда башка билдирүүнү берип, бул билдирүүнү өзгөртө алат.

2. Ар кандай ушундай билдирүү депозитарийге кабарланууга жана Макулдашуу колдонула турган аймактык бирдиктер так көрсөтүлүүгө тийиш.

3. Мамлекеттин карата - ушундай арыз берген тараптын:

а) 23 "улуттук" деген беренедө шилтемелер ошол мамлекеттин тиешелүү аймактык бирдиктин акча тиешеси бар катары чечмеленет; жана

б) 28-"улуттук мыйзам" деген беренедө шилтеме бул мамлекеттин тиешелүү аймактык бирдиктин мыйзамга тиешеси бар катары чечмеленет.

57-берене, Эскертмелер

мамлекет экенин эске албаганда, ушул Макулдашуунун эч кандай эскертүүлөргө - партия каалаган учурда, бул Макулдашуу колдонууга укуксуз депозитарийге билдирүү жолу менен билдире алат да :

а) аба аркылуу эл аралык ташуу мамлекет тарабынан түздөн-түз жүзөгө - эгемендүү мамлекет катары өзүнүн иш-милдеттерин жана милдеттерин карата эмес максаттар үчүн тарап; жана / же

б) адамдар, жүк жана багажды ташуу, бул мамлекетте катталган аба кемеси боюнча аскердик органдары тарабынан ишке ашырылат - партияны же аларды ижарага жатат толугу менен бул ыйгарым укуктарды же алардын атынан түшүндүрүү.

МУНУ ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, тийиштүү түрдө ага ыйгарым укуктуулар күбөлөндүрүү менен, ушул Макулдашууга кол коюшту.

Англис тилинде-майда эки миң тогуз жүз токсон тогузунчу жылдын 28-күнү Монреалда кол коюлган, орус, араб, испан, кытай жана француз тилдеринде түзүлдү, мында бардык тексттер бирдей күчкө ээ. Бул Конузй дау Эл аралык жарандык Авиация уюмунун жазмаларды жана күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрүн депозитарий бардык мамлекеттерге сакталуу бойдон кала берет - ушул Макулдашуунун, ошондой эле бардык мамлекеттерге Тараптар - Варшава Макулдашуусунун катышуучулары, Гаага протоколунун, Гвадалахар Макулдашуунун, Канкун протоколунун жана Бусан протоколдорунан турат.